

SMRTNA OZLJEDA RADNIKA KOD MONTAŽE KROVNE KONSTRUKCIJE

U siječnju 2006. godine, za vrijeme obavljanja poslova montaže krovne konstrukcije na poslovnoj građevini, poginuo je radnik Z. M. Analiza ovog događaja temelji se na nalazima nadležnog inspektora rada za zaštitu na radu Državnog inspektorata u Područnoj jedinici Osijek, koji je obavio očevid na mjestu događaja, inspeksijske nadzore te poduzeo propisane mjere.

OPIS DOGAĐAJA

Poslodavac - obrt K izvodio je radove na privremenom radilištu: izgradnja poslovne građevine – prizemnice s klasičnim krovom. Neposredno prije nesretnog događaja obavljali su se radovi na postavljanju krovne konstrukcije od jelovih greda, odnosno postavljanje rogova na podrožnicu. Radove je obavljala petorica radnika, na način da su dvojica radnika donosila drvene rogove i dodavala ih, preko fasadne skele na kojoj je stajao jedan radnik, dvojici radnika koji su svaki sa svoje strane namještali i zakivali rogove na podrožnicu. Jedan od dvojice radnika koji su učvršćivali rogove na podrožnicu ujedno je i rukovodio radovima, bio je to poslovođa Z. M. Nakon montaže jednog roga mjerili su udaljenost duž podrožnice za montažu slijedećeg, kada je Z. M. izgubio ravnotežu i pao s podrožnice na betonski pod s unutarnje strane građevine, visinske razlike 5,2 m. Pri tom je zadobio frakturu baze lubanje te je umro na mjestu pada.

Od brojnih nedostataka koje je utvrdio inspektor rada, navodimo samo najvažnije koji su izravno uzrokovali smrt radnika:

- Radnici su obavljali poslove na postavljanju krovne konstrukcije (rogova) stojeći na betonskom serklažu širine 30 cm na visini 4 m, a povremeno na jelovoj gredi podrožnice presjeka 20 x 20 cm na visini 5,2 m. Pri tome poslodavac nije osigurao odgovarajuću zaštitu od pada s visine kao što su radne skele, prihvatne skele i zaštitni pojas s užetom za vezivanje za rad na visini.
- Z. M. je radio za poslodavca K na temelju ugovora o radu na neodređeno vrijeme na poslovima zidara i tesara za što je stručno osposobljen u obrazovnoj ustanovi, a uz to je obavljao i poslove poslovođe. Poslodavac nije utvrdio ispunjava li radnik propisane uvjete zdravstvenog stanja i psihofizičkih sposobnosti za obavljanje poslova tesara na visini, a koje je obavljao neposredno prije nesretnog događaja.
- Poslodavac je inspektoru predočio uvjerenja ovlaštenog trgovačkog društva za poslove zaštite na radu u kojima se navodi da je Z. M. osposobljen za rad na siguran način za obavljanje poslova *zidara* i *tesara* i za rad na visini, ali nije mogao predočiti ocjenu praktične osposobljenosti za rad na siguran način. Ovlašteno trgovačko društvo nije upozorilo poslodavca da provjeri da li radnik ispunjava propisane uvjete zdravstvenog stanja i psihofizičkih sposobnosti za poslove s posebnim uvjetima rada na koje je raspoređen prije nego osposobi radnika za rad na siguran način, te je provelo teoretski dio osposobljavanja i izdalo uvjerenje, ne znajući pri tom da li se

Z. M. može rasporediti na takvo radno mjesto u skladu s propisima. Daljim provjerama inspektor je utvrdio da ovlašteno trgovačko društvo nema propisano rješenje Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva za obavljanje poslova osposobljavanja radnika za rad na siguran način i ne ispunjava propisane uvjete za te poslove. Slijedom svega navedenog inspektor nije prihvatio predočena uvjerenja kao vjerodostojne dokaze da je Z. M. osposobljen za rad na siguran način za obavljanje poslova tesara na visini.

POVREDA PROPISA

1. Vlasnik obrta K kao odgovorna osoba kod izvođenja radova počinio je teško kazneno djelo protiv opće sigurnosti opisano u odredbama:

- čl. 266., st. 1. i čl. 271., st. 2. Kaznenog zakona (N.N., br. 110/97., 27/98., 129/00., 51/01., 111/03., 105/04. i 84/05.) jer nije prilikom izgradnje krovne konstrukcije nabavio i postavio radnu skelu ili prihvatnu skelu ni nabavio zaštitne pojaseve za rad na visini i osigurao da ih radnici primjenjuju pri radu, a što je bio obavezan učiniti sukladno Pravilniku o zaštiti na radu u građevinarstvu, sve u namjeri da smanji troškove izgradnje i time ostvari veću novčanu dobit za sebe, te je time prouzročio smrt Z. M.;
- čl. 266., st. 2. i čl. 271., st. 4. Kaznenog zakona jer je propustio provjeriti na propisani način da li radnik Z. M. ispunjava propisane uvjete za obavljanje poslova tesara na visini prije nego što ga je rasporedio na te poslove, te ga je ujedno propustio osposobiti na propisani način za rad na siguran način kao i provjeriti njegovu praktičnu osposobljenost, a što je bio obavezan učiniti sukladno Zakonu o zaštiti na radu. Ovi propusti dodatno su učinili neizbježnim smrtno stradavanje

Z. M. jer je, uz nepostojanje tehničkih zaštitnih mjera, upitno bilo i njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti za obavljanje tog posla kao i svijest o opasnostima i mogućim posljedicama za njega ako obavlja poslove na nepropisan način. Utvrđene činjenice stavljaju u sumnju i da li je stradali radnik imao potrebna znanja na koji način je te poslove trebalo obavljati da bi se spriječio ovakav događaj.

2. Odgovorna osoba u ovlaštenom trgovačkom društvu, koja je potpisala uvjerenja o osposobljenosti za rad na siguran način radnika Z. M. za obavljanje poslova tesara na visini, počinila je kazneno djelo protiv vjerodostojnosti isprave opisano u odredbama čl. 312., st. 1. Kaznenog zakona, jer je svojim potpisom i službenim pečatom ovlaštenog društva ovjerila neistinit sadržaj isprave – uvjerenja, odnosno da su uvjerenja o osposobljenosti za rad na siguran način radnika Z. M. izdana na temelju Zakona o zaštiti na radu.

PODUZETE INSPEKCIJSKE MJERE

Tijekom očevida je inspektor, temeljem ovlasti iz odredbi čl. 59. Zakona o Državnom inspektoratu (N.N., br. 76/99., 96/03., 151/03., 160/04., 174/04., 33/05. i 48/05.), donio rješenje kojim je zabranio poslodavcu K nastavak radova na krovnoj konstrukciji dok ne provede propisane tehničke mjere za zaštitu radnika od pada s visine te dok ne provjeri na propisani način da radnici koji će obavljati poslove montaže krovne konstrukcije ispunjavaju propisane uvjete i osposobi ih na propisani način za rad na siguran način za obavljanje poslova tesara na visini.

Podnesene su kaznene prijave državnom odvjetništvu zbog utemeljene sumnje u prethodno opisana kaznena djela. Poduzete su i druge inspeksijske mjere za više utvrđenih propusta koje smo u ovom tekstu zanemarili.

*Nenad Puljić, dipl. ing.
Državni inspektorat
Odjel zaštite na radu, Zagreb*